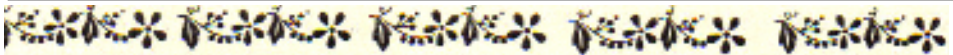

Kis

LART

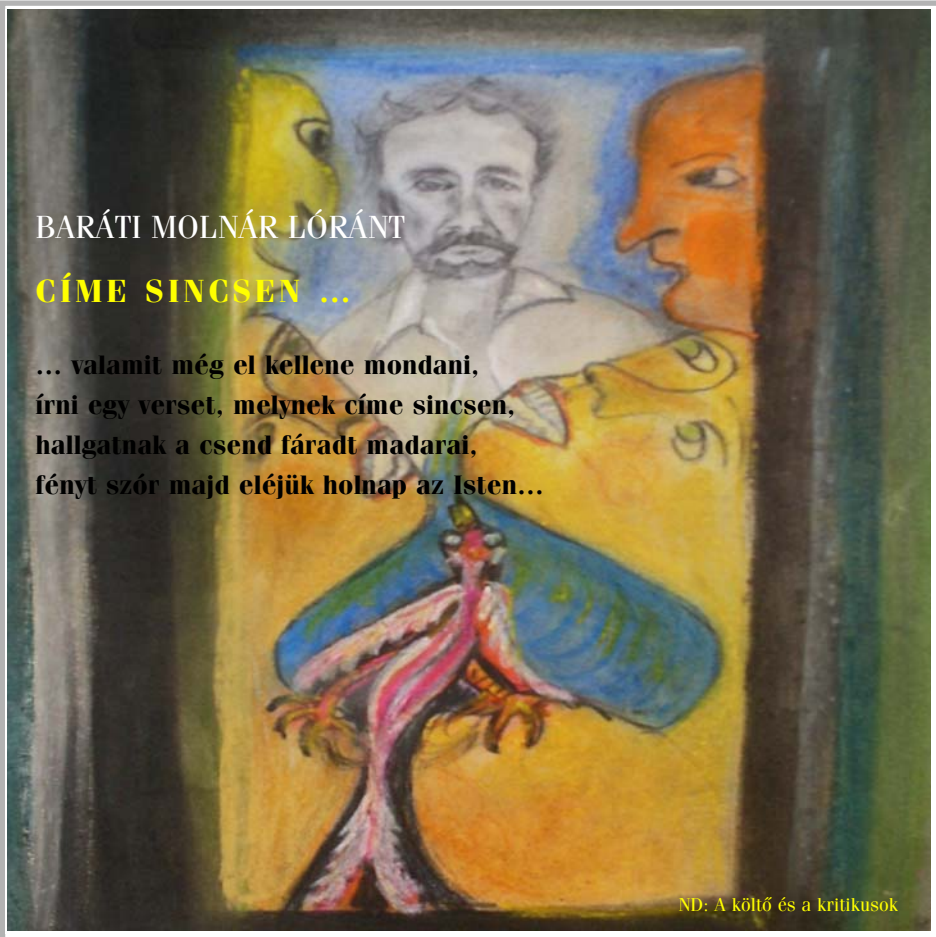
IRODALMI FOLYÓIRAT

BARÁTI MOLNÁR LÓRÁNT

CÍME SINCSEN ...

... valamit még el kellene mondani,
írni egy verset, melynek címe sincsen,
hallgatnak a csend fáradt madarai,
fényt szór majd eléjük holnap az Isten...

ND: A költő és a kritikusok

2010/5 81.szám

Kis **LART** az **INTERNETEN!** www.kislant.hu

Lelkes Miklós

Gyönyörű háborúdig

Felfénylő nagy tenyéren
bogáncs lobbant lilán,
s a fehér hullt, hullt, áthullt
égő álomszítán.

Felfénylő tenyér szélén
futottak a füvek:
ment sehováse-játék,
bogárka szédület.

Egy hang harangba cseppent,
tévedt, légvitte hang,
s szívig kongatott kéket
lengő virágharang.

Lángot fújt rét-varázslat.
Táncolt egy lepke-lény
tükrös szárnyán a szépség
hetyke szár levelén.

Vittem a hátizsákom.
Vágytam égi hazám.
Nevetett rét-varázslat
könnyeim igazán.

Nevetett? Hát nevesse!
Ha e nagy rét nevet:
könnyes hazám szemével
még visszanevetek.

Vittem a hátizsákom.
Vittem egy égi út
örömpirosát, messzit:
gyönyörű háborút.

S míg annyi háborúból
kéltek hamis hazák, –
tudtam: ez égít hoz majd,

a Szépség Csillagát.

Gyönyörű háborúdig
bár el nem érek én,
de kigyúlsz látomásként,
s ez ajándék-remény.

Ó, mi is érted szóltunk,
érted kaptunk sebet, –
hát pillants majd ránk vissza,
te jövő-hadsereg!

2009

Barcs János

Gyökere moccanatlan áll

Felhőt riasztó ág int gyötrelmében.
Decemberi fagy cibálta merevre.
Csöndben muzsikálva szikrázó fagyban;
mert lélegezni szeretne a fényben: –
S eközben szélroham tekeri törzsét,
gyökere moccanatlan állva feszül.
Megáldott tavaszt remélve gyötrődik: –
s így zúzódva is erőt gyűjtögetve,
egy új lombokat lebegtető évre...
Könnyeim között sok új dal született:
Körtefánkról nekem dalol két madár.
Tavaszt váró fények üzennek értem,
hogy még sokáig szépen énekeljek...

Szigethalom, 2010. február 22.

Bayer Béla

Nem kár

Leskó László „szegény-szabad”-dá keresztelt,
majd komámmá lett, az Alma Mater jogán,
Kis Benedek társul Lázár Ervint hívta,
hogy az Írószövetségben terítsen talárt.

Kendermagos fővel lettem útitársuk
kivel-meddig gyalogos borosan.
Ervin bá'm a csillag utat járja
László kendezi őt tejút porosan,
még innen a „Gamma poliszon.”

Mestereim, jó tanítók,
barátok és jó cimborák voltak,
Kis Bencének e sorral üzenem:
üdvözülést tartogat a holnap.

Megtisztulón nézek orcáik tükrébe,
belebátorodva, hogy sosem lesz vége
mert nem kár a szép szó, nem kár a szerelem.

Szikes

Talán a pusztai szél akarta így,
a félelmek vackát kitakarva,
korholva morcosan: csak magadban higgy!
bölcset is megcsalhat földi kocsmá.

Kóróbakákkal enyelgő lapály ez,
a szikek szemérme lázzal vacog,
a süket semmi dűnéket feszélyez,
tobzódnak itt a bukott angyalok.

Itt öklöt talál, ki tenyérre vágyik,
cserepes szóra a hallgató.
A gacsos csikó táltossá nem válik,

Óperenciává az úsztató.
Holt határon nem feszeleg gólya,
másnapos a mindenek tudója.

Horváth Adrienn

b á b o z ó d á s

a sötétbe bábozódok lepke-álmokat már nem kelti ki semmi
sem barna hajadat nem fogom cibálni ez a legszomorúbb
nap és nem tudok könnyezni csak hiszem hogy jártál
már nyomomban lámpa világít fejem felett és két
találkozásban belédfelejtkezett szívem szorul fájó torkomig és
bőrömbe mélyedő körömhoidak alatt világos a holnap sem a
mi napunk vagy adj fel ne hagyj el magányos perceken odáig
térülök hogy szép vagy kívülbelül ez boldogít és szédülök hogy
magam kell hogy megoldjalak itt nem segítenek a szemed
akarom lehunyva kinyitva ködösen a szemed én leszek
a titkod amit boldog kis mezőidre hívtál szeretőd barátod...
lélekburokfelhasadt.
a jövő lepke-álmába bábozódtam látod.

l o m t a l a n í t á s

elszökik az élet- egyszer messze leszel.
és jól tudom, nem hozhatlak vissza semmivel.
turkálj a lomok közt... ott mindig megtalálász...
nagy kék autó fékez, szednek össze
s raknak mindenféle selejtnekszánt szürke vödörbe.
és amit élveztem? puha gyümölcshéj
meghámozva, majd rohad, szétrágja az éj
puha nagy karjaid közt rázkódnak a lomok
s szétszakadt zsákokból kiömlik a hozott
szeretet.

T. Ágoston László

Vérvétel

Patonaiéknál az volt a szokás, hogy esténként a tévé előtt vacsoráztak, miközben buzgón nézték a híradót. Végtére is nem árt az, ha az ember tudja, mi történik a nagyvilágban. Hajdan, amikor még a gyerekek is haza jártak enni, a konyhában terítettek a nagy asztalnál. Hét órakeret mellett mindenkinek az asztalnál ülnie és frissen mosott kézzel várni, hogy a mama kimerje a porcióját. Ez volt az igazság órája. Mindenki elmondta, mi történt vele aznap. Ki, kit, miért és hogyan bosszantott föl, s kinek miben lehet segíteni.

Aztán a gyerekek sorban kinőtték az iskolatáskát, s egyre többször vacsoráztak házon kívül. Először Juliska ment férjhez és vidékre költözött a férjével. Aztán a Pisti keresett albérleti szobát a barátnőjével. A legkisebb, a Jóska meg olyan állást kapott, hogy össze-vissza dolgozik. Hol délelőtt, hol délután, de olyan is van, hogy három napig haza se jön.

– Fura egy munkahely az ilyen – morgott magában az öreg Patonai –, de legalább megfizetik érte. Az ő idejében ettől-eddig dolgozott az ember. Ha meg túlórázni kellett, azt előre bejelentették. Most meg... No, de hát ez már a huszonegyedik század. Még a hajuk is másképp nő a mai fiataloknak.

Mindezt megbeszélték egymás közt az asszonnyal, és megállapították, bizony ez már rég nem az ő világuk. Viszont ha már csak ketten vacsoráznak otthon, mi a fenének kell kiülni a konyhába, a nagy asztal mellé? Azért, hogy megbeszéljék

a... No, mit is? Mindketten nyugdíjasok, arról és annyit beszélnek napközben, amennyit csak akarnak.

– No, akkor máától kezdve a tévé elé teríts, Juliskám! – mondta Patonai. – Legalább egy füst alatt megnézzük a híradót is. Az esti krimin már úgylis csak szunyókál az ember.

Ettől kezdve a szobában vacsoráztak, s lesték a fél hetes híradót. Így aztán első kézből értesültek a benzin áremelésről, a katonai puccsokról, az aznapi gyilkosságokról, a kórházak deficitjéről, meg arról is, merre jár éppen az aktuális tornádó. Aznap este éppen azt magyarázta valami okos minisztériumi főosztályvezető, miért fontos politikai feladat az, hogy mindenki fillérre pontosan tudja és tudatosítsa a betegekkel, mennyibe kerül az egészségbiztosítónak egy-egy vizsgálat.

– Az fontos – dünnyögte Juliska –, de már tavaly se küldték ki a behívót a tüdőszűrőre.

– Nem hát, mert drágább lett a posta – mondta Patonai. – Megszüntették a kötelező vércukor vizsgálatot is...

– Pedig neked se ártana egy alapos kivizsgálás. Hallom, hogy fújatsz a lépcsőn felfelé. Gyengül a motor, öreg! Rádférne egy kis karbantartás.

– Nincs nekem semmi bajom – legyintett –, csak fölöslegesen szurkálják az embert azzal a vérvétellel is...

– Jó, hogy mondd – kapaszkodott a szoba az asszony. – Évek óta nem voltál vérvizsgálaton. Csak íratod a doktorral a régi gyógyszeridet, aztán sehol egy kontroll. Lehet, hogy már rég nem is hatásosak. No, ha legközelebb megyek hozzá, meg is kérem, hogy legalább tüdőszűrőre, meg vérvételre utaljon be a szakrendelőbe. Ebből nem engedek.

– Ugyan már, mi a fenének szurkáltas-
sa össze magát az ember? Semmi
értelme. Azt a francos tévét meg kap-
csold ki! Csak úgy dől belőle a hülyeség...
Elveszi az embernek még az étvágyát is...

Hiába ágált, hiába kedveskedett
Patonai, az asszony hajthatatlan maradt.
A tüdőszűrő, az még csak hagyján.
Félmeztelen testtel beáll az ember a
géphez, aztán kész. Soha nem volt még baj
a tüdejével, csak azért a fránya bagóért
korholta az orvos. Megfogadta a taná-
csát, immár öt éve leszokott a cigaret-
táról. Mit akarnak még tőle? De hát az
orvos az olyan, mint az autószerelő. Ha
akar, mindig tud találni valami hibát. Ez
a Juliska meg állandóan azzal a vérvétel-
lel nyúzza. Tudja, mennyire utálja a tűt.
Nem nagy dolog, akár egy szúnyog-
csípés... Az hát, de őt ne csipkedje sem-
miféle szúnyog! És mindez amiatt a hülye
tévé miatt...

*

– Hol jártatok így párosan? – kérdezte
a szomszéd, amikor leszálltak a buszról.
– Csak nem az aranylakodalmatokat
intéztétek a papnál?

– A fenét – ingatta a fejét Patonai. –
Tüdőszűrőn voltunk az asszonnyal.

– Miért, valami bajod van?

– Dehogy, csak tudod megagitált, hogy
nézessük meg magunkat, és a jövő héten
vérvételre is kell menni.

– Kórházba?

– Nem, csak ide a doktorhoz. A
nővérke megcsinálja.

– Az jó. Egyszer fiatal házas korom-
ban nekem is volt egy esetem egy
nővérkével. Az is azzal kezdte, hogy le-
vette a véretem.

– Levette?

– Le. Jól van, ne akadékoskodj már! –
nézett Patonai elképedt arcába. – Ülj le
ide, a padra, inkább elmesélem. De
nehogy visszamondd az asszonynak, mert
agyonütlek! Különb is olyan régen volt
már... No, szóval még a mézes hete-
inkben történt. Nagyokat hancúroztunk,
aztán egyszer csak... hát hogy is mond-
jam? Szóval nem akart csillapulni a
vágyam. Érted? Annyira nem, hogy ki kel-
lett hívni az orvost. Ki is jött, megnézte,
a nyakát tekergette és kuncogott magá-
ban. Azt mondja, neki ilyenekkel még nem
volt dolga. Az erekkel lehet valami baj,
azonnal bevitet a kórházba. Így is történt.
Jött a mentő, letakartak egy lepedővel,
úgy vittek. A késődélutáni órákban járt
már az idő. Mire beértünk, meg fölverték
az adataimat, volt vagy öt-hat óra. Csak
ügyeletes orvos volt, meg a nővérek.
Megnézett ott is az urológus doki, de nem
nyúlt hozzá. Azt mondta, meg kell várni a
főorvos urat. Addig a nővér vegye le a
vért, meg készítsen elő mindent.

– Az asszony meg ott idegeskedett,
mi?

– Hát persze. No, de mit tehetett
volna? Lerakta a pizsamáját, meg a
törülközőt, és elballagott haza. Tudta,
hogy jó helyen vagyok.

A nővér meg jött egy nagy jeges töm-
lővel, mert azt mondta neki a doki, hogy
jegelni kell. Csinos, szőke, bögyös-faros
nővérke volt, aligha több húszévesnél.
Azt mondja, mutassam. Mutattam. Ő meg
elkezdte jegelni azzal a tömlővel. Azt
mondja, ettől majd lecsillapul. Csillapult,
a fenét csillapult... Minél tovább kezelte,
annál fickósabb lett. A végén már
elkezdett remegni a keze. Gondolom, az
idegességtől...

– Hát persze. Mi mástul lett volna? És?

– Lejegelte, aztán hozta a tűt a vérvételhez, meg a fiolákat. Azt mondja, tegyem az ölébe a kezemet. De akkor már az én kezem is remegett... Nem csoda, hogy becsusszant a köpenye alá.

– Aztán? Minden szót úgy kell kihúzni belőled...

– Aztán nagy nehezen levette a vért. Vagy hármat szúrt, mire sikerült eltalálnia az eret. Na, mondom, nővérke, három null oda. Mikor törleszthetek? Azt mondja, éjjélkor a zuhanyzónál.

– Ott volt?

– Ott. És törlesztettem. A végén én győztem négy háromra.

– A mindenit! Nagy csibész vagy te, Pali szomszéd! És a bajod rendbe jött?

– Hát persze. Másnap kaptam infúziót, meg nyugtató tablettákat és helyreállt a rend. Csak a nővérkét szúrta le a főorvos úr, mert a tű helyén olyan jó tenyérszerű véraláfutás keletkezett. Mindent csak azért mondtam, hogy nem kell félni attól a vérvételtől.

– Na hallod, egy ilyen vérvételben még akár én is benne lennék...

Másnap reggel nyolc órára ment a rendelőbe. A nővérke nyitott ajtóval várta. Az asztalon minden kellék előkészítve.

– Jöjjön, Patonai bácsi, gyorsan túl leszünk rajta – mondta mosolyogva és lesegítette a kabátját.

Csinos, bögyös-faros szőke asszony – állapította meg magában a páciens. – Igaz, hogy közelebb van a negyvenhez, mint a húszhoz, de ezek az érett nők még izgatóbbak, mint azok a nyafka csitrik.

– Üljön ide velem szembe, a kezét az ölembe... Elfordíthatja a fejét, ha nem

szerepi nézni a vért... Na látja, már készen is vagyunk. Ezt a kis vattát szorítsa a tű helyére! Így ni. Leragasztjuk, és ennyi. Fel is öltözhet, Patonai bácsi. Holnapra elkészül a lelet.

– Köszönöm, nővérke, nagyon kedves... – hálálkodott. – Olyan ügyesen csinálta, hogy szinte észre se vettem.

– Ez a dolgom, Patonai bácsi. Lassacskán huszonöt éve lesz, hogy gyakorlom.

*

– Hamar megfordultál, öreg – fogadta otthon a felesége. – Tán csak nem gondoltad meg magad? Vagy nem ért rá a nővér?

– A fenét. Képzeld el, hogy sorba se kellett állnom. Csak egyedül voltam ott, meg a nővér.

– És mekkora véraláfutást csinált?

– Gyere, megmutatom! – vette le a kabátját. – Nézd meg, még le is ragasztotta. Három fiolába vette le a vért. Itt a – letépte a ragtapaszt – helye...

– Hol? – lépett közelebb az asszony, s még a szemüvegét is föltette, hogy jobban lássa. – Ügyes ez a nővér, szinte meg se látszik a tű helye.

– Az – bólintott rá Patonai – egy null oda. – Aztán magában még hozzátette – Semmi esély rá, hogy kiegyenlítsek.

Sz. Szécsényi Barbara

versei

éhek

végigfuldokoltam míg nyeltek mások
rossz évések iszonyata bennem
nincs falat mi ne marná föl torkom
– ne adjatok ennem!
a föld szagára vágyom: anyaföldre
vaskos esők hizlalnák a fákat
– s te szívem (ha vagy még)
szikratenyereken
megdobogtatnálak

hátsó

a hátsómaradók szeme szűk
de a világ forgolódik benne
tűnnének körzõ keselyűk
ha az Isten hátsómenne

panasz

panaszmartha szájakká apadtunk
ez a tél is veszendõbe megy
padlásokon szalmaláng a vackunk
ablakunknál koromrengeteg

sár és honvágy

a ház kiöklend magából
mint várandós anyák
újélettõl elnehezült gyomra
burjánz a gondolatfene a rák
hogy eztán
már foglya sem maradhatok

a szükséglakások menthetetlenek

odakint a pad lerázza
fáradó szerelmek pillanatnyi gondját
de idebent fölázott a padló
csak sár van
taposók dala harsog
e szörnyű rendrakásban

nyomokban

halálobda rejtem gyermekarcom
tévedéseink idõtlen sebek
kések élén menetel a múlt
csak én hallom meg szívverésedet
álomtörött ébredéseimben
veled várom a hajnalt késni
megmutattad
– maradandó bűnök között –
hogyan is kell csonkig égni

Budai István

Hogyha nézlek

Hogyha nézlek elmerengve,
Mint minden benned lenne,
Mint minden érted volna,
Szíved is egy kis kápolna.
Ide járok imádkozni,
Üdvösséget, imát hozni,
Szépségedet elzengeni.
Hozzá nem fogható semmi.

Németh Erzsébet

Jászai Mari Revicky Gyulához

1889. március

Ha keveset is, de írok hamar,
Te édes, kedves!

Mert sietek, én most mindig sietek,
de azért semmire nem megyek...
mint ahogy senki sem, aki siet,
úgy érzem temérdek dolog vár rám,
valamiféle valahol, de sok,
és a szívem oly lázasan dobog,
hogy nincs nyugtom tőle,
s ha kérdezem, mi hát az ok?
mi dolgod van, hová rohansz
ilyen nagy erővel?
Mit gondol, mi a felelet?
(Úgy érzem egyébként:
ez egy rossz előjel)
Mit gondol, mi a felelet?
Szégyenkezve dobbanik egy nagyot,
pirulva áll meg és bevallja,
hogy hisz neki nincs egyéb baja,
minthogy ölelést, csókot már régen kapott.
S vágyik rá valakitől,
aki egyszer már a szívére ölelte,
és aki olyan édesen elringatja
aranyos leveleivel,
s a szép szavak által kiváltott érzéseket
már senki nem veheti el!
De aki most nagyon messze
sütkérezik a pompás kék ég alatt,
hozzá vágyik, rohan a szívem,
s olyan iramban, melyben tán nem is szabad.
Milyen nyomorult idő,
napok óta csak esik,
hanem azért én is sokat járok,
nincs nyugtom,
és az idő így jobban telik.
Köszönöm édes leveledet. Most jött.

Pályázni, pályázni gyermek,
és nem megátalkodott vaknak lenni.
Minden lehetőséget megragadva
lecsapni rá, hidd el: így kell tenni.
Hát azt hiszi, hogy magánál külön ember,
magáénál külön munkával
fogja bezsebelni
azt a tisztességet,
ha maga helyet csinál neki?
A darabot küldöm természetes,
a pályázat lejártát
természetes, hogy nem tudom,
de Paulai mondta,
hogy nagyon ráér.
Meggkérdzem és megírom,
amint levegőhöz jutok.
Tudja, hogy ez a verses levél
nagyon bájos. Ezt szenvedések tüzeiben
lángoló lélek írta,
erős, gyöngéd, öntudatos,
nőies, lángoló – így van,
de világító, nem pusztító...
mennyivel jobban megérdemelne
az téged,
mint én, aki el foglak égetni,
és véged! –
Ha megérem, mert egy idő óta
komolyan köhécselek,
és szorgalmasan szaladgálok orvoshoz.

Marid

Revicky Gyula (1855-1889) költő, író. Pozsonyban végezte el a főgimnáziumot. Nehéz anyagi körülmények között élt. 1877-től Pesten írói, újságírói munkából élt 1887-ben. A Pesti Hírlap színikritikusa lett. Ebben az időben ismerkedett meg Jászai Marival, a Nemzeti Színház híres művésznoájével. 1888 őszén lángolt fel közöttük a szerelem. 1889 februárjában a tüdőbeteg költő állapota olyan-

nyira rosszabbodott, hogy késlekedés nélkül az Adriai-tenger mellé kellett utaznia gyógykúrára. Erre a távollétre utal levelében Jászai Mari. Hiába azonban minden aggodás, Reviczky állapota annyira megromlott, hogy áprilisban kénytelen volt hazahozatni magát. Ettől kezdve Jászai valósággal bujdosott a költő elől. Nem kétséges, figyelmeztethették, hogy annak állapota annyira válságosra fordult, hogy egyetlen csókja fertőző és végzetes lehet. Reviczky az utolsó sorait neki hagyta: „Azzal a zsebkendővel mit te adtál / Törlöm le, hűtlen, izzadságomat / Amely lám az utolsó - / Csak izzadságomat, nem könnyemet /”

Anyaelégia három tételben

1.

Már a reggel szemében
sincsen értelem,
mégis úgy kell ébredni
mintha!
mintha itt lennél énvelem.
Pedig tudom, hogy elragadt,
hogy égbe szállt veled a hinta,
melyet nagyapám kötött a diófára –
s nem láthatok bele égi dolgaidba.

2.

Talán te látsz engem,
földi vezeklőt,
megszaggatott álmú
reményt, vágyat és időt kergetőt,
aki ütődve a lét
egyik falától másikig,
megáll egy kapunál
nem tudva; érkezik, távozik?

Jó nekem így, bánat
csöndek ölébe hajtva le fejem,
szívemre dőlnek a házfalak,
hajnalok ősciterája zeng,
és nem tudom mi lesz majd velem.
Ki vigyázza lépteim,
ha mindenki elhagy,
lábnyomaink a fényben
egyszer összeérnek?
Riadt kutya szemében
őrzöm arcomat,
s havazni kezd
ujjaim hegyén az ének.

3.

Anyám, ott fönt
gyűjts egy új csillagot,
melynek sugaránál
lassan elindulhatok,
melynek sugarából
új távlatok nőnek...
Nem haragszom már rád,
hogy megadtad magad
a tékozló időnek...
Már nem bántalak érte,
küzdemedet láttam,
harcodat ismerem,
csak nyíló sebvirág
dacol még szívemen.
Örökös hiányod
a temetetlen múlt,
hitem a varázsos,
mely megfenevadult.

Anyám, ott fönt,
kérek: gyűjts egy új csillagot,
melynek sugaránál
hozzád találhatok!

HANS-GUIDO KLINKNER**ELŐHANG**
(Prolog)*Szerencsés*

aki
 elégedett
 az órával,
 a nappal, az évvel,
 aki meg nem roskad a teher alatt,
 akinek szeretet és munka adatott,
 aki elégedetten tekint vissza és
 félelem nélkül előre,
 aki az idő zajában
 a pacsirta éneke után vágyik.

A BOLDOGSÁG LEHELLETE
(Der Atem des Glücks)

A szürke felhőkből
 vadludakat
 formáz a szél.
 Akárha szárnycsapások
 suhognak árnyékaik
 a hómezők felett,
 egy szempillantásra
 a sziklákra fészkelve,
 megmozgatva
 a völgyben nyugvó fenyőkéz
 hívogató ujját.

A menny áradó fényében,
 a boldogság kék árnyékában,
 a hegyek elkezdenek
 lélegzeni

*Seis***ABLAK A KÖDBEN**
(Fenster im Nebel)

A Nap hegesztőpisztolya
 csak késő délután
 vág ablakot a ködre,
 teszi a fehér
 csúcsokat szabaddá.

Súlytalanul
 lebegnek a hegyek
 a ködharangokon
 az éjszaka
 árnyékába.

Németből fordította: Bayer Béla**Boér Tamás****Városi este**

Csend fonódik, ahogy a matrózkötél
 megfeszül az ég árboca alatt...

Hálóba fogva gubbaszt a párás pirkadat.

A nyirkos égbolt szennytől elázva,
 beívja magát a füst a tájba.

Elhal a fény, s a fák közül méreg-zacskó
 csöpög eső-tömlőből az erdő falára,

szűzen dermed a tiszta őszi pára
 s ahol szemébe csöppen a városi sötét
 könnyes pupilláját füst marja szét.

Elhal a csukott leander ernyő...

Németh Dezső

Szabótelep

Betonkő lapockás kerítés
bordás oldalán fut az árnyék,
amit a viharnak kése vés
az úton, porkarikás játék.

Lábán a szél levélpapuccsal
járkál homályos szögletekben,
aztán az árnyék tovább nyargal,
mikor az égen csillag csörren.

A Papírgyár fölött leng az ég,
és felmászik rá a gyenge hold;
az éjjel hatalmas vasfazék,
amelyben sárga aranyat old.

Összetört álma megmotozza
az ódöngőt, aki erre jár;
üres zsebeit leltározza
az éhség és báva holdsugár.

Árva sínpár hidegen kúszik
a gyáruvaron, hol sír a drót;
kóbor eb tutul, és hajnalig
a cigányok csapnak dáridót.

A Kis-Dunán már ébredeznek
a sirályok és a vadkacsák.
Felkelt a csend is, hol a berek
mélyében sóhajt sok vadvirág.

Panelházak nézik a hajnal
s a dombon repülő szárnyas fát;
hideg vonszol, új hajléktalant,
aki egy másnapos angyalt lát.

Kenyérféle ébredés motyog,
és könyékig érnek a kukák. –
Turkál az éhség, gyomor korog,

és reccsen a csendes cserjeág.

Komoly a reggel s a rendelet
nehéz, mint a véres házfalak. –
Az állam arctalan kísértet,
csak üvegszemei látszanak.

2010

A Gubacsi-hídon

Vasszelvények rozsdás oldalán
alszanak a tömpe szegecsek,
álmodnak, hogy hajnalra talán
új napsugárláztól fénylenek.

Megyek, és reng a talpam alatt
a beton, a vas: a híd remeg,
a Botel Hotelben alszanak
már halszemű fáradt emberek.

Valaha itt villamos csöngött,
s hajnal pirult zörgő üvegén;
mikor az álom testet öltött,
vakvágányra futott a remény.

Felnőtt bennünk komoly látomás,
s híd-keménnyé váltak a gondok,
és semmit suttogó változás
mögé bújtunk mi sültbolondok.

Csobog a víz fáradt híd alatt,
talán Kolo szelleme evez,
s tátott szájjal bámuló halak
üvegszeméből könny permetez.

2010

Németh Dezső

KeCsegeart

A kecsege egy hal, benne a Cse Csepelre utal, a g-betű galéria az art pedig művészet.

(A kecsege fenéklakó hal, táplálékát a fenékről szerzi. Sokszor a farkával söpri szájába a táplálékot.)

Viccesen: Csepelen a művészek élnek, mint hal a vízben, kecsegtetve vannak minden jóval. Itt kell kiemelni a (watercolor) vízfestést, vagyis az akvarell művészetet, amely Csepelen akár Dürer vagy William Turner magasságába ível. Pedig a túllazúrozott foltok, az áttetszőség elmaszatolásai nem az akvarellragyogás hatását keltik, hanem technikai hibára utalnak.

Itt a művészet lényege a vizes ecsettel pamacsolás, és úgy tűnik, hogy minél nagyobb a kiállítóterem, annál nagyobb a művészet. (Itt kell megemlíteni még a barkácsoló kortárs „művészeket” is: egy deszkára rászerelt vízóra, golyóscsappal és rozsdás csővel, ma már gyerekeknek tanítanivaló művészetnek számít. Az ilyent régebben ipari iskolákban tanították nem kiállítótermekben. Persze ezt én nem érthetem, mert ez már magas fokú múzeumpedagógia. Röhögés.) A műbe mindent belemagyarázók korszakát éljük. Hovatovább, ha valakinek valamilyen művészeti egyetemen „teremkapcsolata” alakul ki pamacsolhat, ragaszgathat, barkácsolhat, hókuszpókuszolhat; a művészetet magyarázó „doktorok” úgy kikenik-fenik mindenféle filozófiai, pszichológiai köretekkel a tanult tehetséghiányos kollégát vagy a „teremteremtőt”, hogy Picasso kismiska lesz

hozzá képest.

Egyesek úgy gondolják, hogy a gondolatlanlalt pótolni lehet Jung tudományos álomképzeteivel vagy Rudolf Steiner antropozófia tételeivel (antropos: ember, sofia: bölcsesség), akár nagy költők, zeneszerzők mellérendelésével elfuserált műveikhez. A mesterségbeli tudást (szakmát) el lehet sajátítani egyetemi műhelyekben, de a tehetséget a Teremtő adja, és senki sem gondolhatja komolyan, hogy az összeköttetések, a ráolvasások érdemi művészetet hoznak létre. Kis hazánkban nem az a művész, aki magyarul gondolkodik, a magyar szellemiséget festi, faragja, költi, stb., hanem az, aki nyugat felé kacsingat, affelé veszi az irányt. Kell nekünk germán, frank, jenki, zsidó művészet? Igen, kell! De nem abszolút mércének, hanem tanulságul, éppen csak annyira, mint ahogy nekik kell a magyar művészet.

Néhány elvont figura önkormányzati, állami vagy párt kapcsolata hatására képes művészetet kotyvasztani annak a kevés sznob „művészetértőnek”, akik előszeretettel tapsolnak minden hülyeségnek, amit érteni vélnek. Itt az a művész, akit (AZOK) annak mondanak.

Természetesen ott áll mögöttük néhány sötétszeműeges művészettörténész vagy művészeti író, akik az abszolút sötétségbe belemagyarázzák a ragyogó színes értékvilágot.

A globalizátorok és a bankárok is így erőltetik rá aberrált ízlésüket a gondolatlan tömegekre. Az első réteg néhány beképzelt „túliskolázott mindentudó” pénzelését jelenti, míg az utóbbi ugyan ez, de nagyobb léptékben.

Móritz Mátyás

A költő és a sáros föld

Ady Endrét nem érteni, hanem csodálni és szeretni kell.

Karinthy Frigyes: Ady Endréről

Szürke ország királya

Mesteremhez, – a kertészek kertészéhez

A lelked ódon volt, gőgös és elhagyott,
a lángot úgy gyújtottad a máglya alatt;
mint aki büszkén, egyedül maga ragyog,
míg lelkében táncolnak a napsugarak.

Kóbor voltál, pogány hős, és bolond lovag,
a nagy rengetegben égett sebed, -égett;
irtottad lelkedből az áldott álmokat,
mint akit a Démon örökkön kísérget.

Vártad a süket estet, hol láng se lobban,
kinek lelkében Délnek pompája ragyog;
aludni akartál renyhén, -jóllakottan,
hogy nagy kedvvel már más köszöntse a napot.

A Démonod adott Neked képzelt okot,
messze vitt Téged, a fáradtat, -tépettet;
a láthatatlan trónod Neked ragyogott,
Neked, ki az Isten nevét sem értetted.

Madonnád csak tettetett, kiről daloltál,
és a nyugodalmat egy percre sem lelted;
hiszen csókot tőle sohasem raboltál,
míg sűrű, nehéz köd fogta át a lelked.

Mely törött volt, ezer fájó sebet kapott,
csók vággyal, szomjas szívvel kellett epedned;
lázás hittél vártad a csodás balzsamot,
úgy csordult, úgy mordult, úgy fordult a kedved.

Nem hallották (halál után járt a pálma)
hogy ajkadon az utolsó nóta rebeg;
lelkednek nem volt már szárnyas, büszke álma.

Ebek hazájában haltál, mint az ebek.

Fiatalos lelked végül a porba vitt,
számodra a tél meleg volt, a nyár fagyott;
szívedből végül végképp elszállott a hit,
majd mint minden, a félelem is elhagyott.

Nem öleltél többé, azt mondtad: elég volt,
pedig mindig örülten szépet akartál;
Te, akire annyiszor sírt dért az égbolt,
végül gyáva kutyaként a vágyba haltál.

Küzdted lelkesedve, bár senki sem értett,
átkozva azt, ki elfoglalja majd helyed,
nem is zaklattak már a régi miértek,
nagy alázattal hajtottad le a fejed.

A föld alvó lelke

Elvadult tájon, magam járok,
szám sөvényén egy-egy szó reszket;
csak várhatatlanokra várok,
mint aki ezer édent vesztett.
Dudvás a föld, felhős az észak,
nem érezni ízét a nyárnak;
csak szállong felém a szegény-szag,
az álmaim nászágyra várnak.

Magam járok az őszi földön,
mely tele búval, tele gyásszal;
alszik, – fel hiába is költöm,
föl velem se derül, se mással.
Hullnak a virágok, – a lombok,
zöld ágat talán sose hoznak;
ahogy nem hagynak el a gondok,
és az Úr sem ad jót a rossznak.

Móritz Mátvás

Szürke ország

Szürke dicsőségek, szürke fénye,
szürke népnek, szürke szívverése;
szürke ár nyel el, vagy szürke salak,
szürkék a gerendák, szürkék a falak.
Szürke a szív, és szürke az álom,
szürke sült galamb, egy szürke tálon;
szürke a szenny, és szürke az élet,
szürkék azok is, kik hófehérek.

Szürke népnek, szürke a világ itt,
szürke napnak, szürke fénye világít;
szürke a por, és szürke a máglya,
szürke vetést, szürke sáska rágja.
Szürke alak, szürke utcán inog,
szürke kertekben, szürke jázminok;
szürke tetemenek, szürke legyek,
szürke tenger, szürke ég, szürke hegyek.

Szürke koldus előtt, szürke kalap,
szürke kézben, pár szürke pénzdarab;
szürke orkán, szürke szele dobban;
szürke láng, szürke részekben lobban.
Szürke macska előtt szürke egér,
szürke csöndben fut, -fut, egy szürke szekér;
szürke égbolton, csonka, szürke hold,
szürke magyaron, szürke bánat-folt.

Szürke lidércfény világít messze,
szürke patak, szürke vérrel festve;
szürke szemeken, szürke a hályog,
szürke jászol, szürke szent királyok.
Szürke országban, szürke a divat,
szürkék a kompok, szürkék a hidak;
szürke a csók, és szürke a rózsza,
így élünk mi szürke (marha) módra.

Csillag Tamás

és felborítják a kukákat

beleszagolnak a csendbe
érik az utcaszagot
villanyfényben fűdő
magányos krisztusok

zsebeik mélyek, beesett
szemükbe fészket rak a bánat
valamiért élni kell
és felborítják a kukákat

Viharsarok

Mezítláb jár a remény, lyukas
kabátját eltépik a fagyok.
Elmúlását magára húzza,
sóhaj és sár a viharsarok.

Építőköckám rég elhagytam...

Építőköckám rég elhagytam,
belül mégis épül a semmi...
Szégyenem póre és didereg,
hogy embernek kell lenni.
Bennem bűnök hevernek,
hova bújjak, hogy senki se lásson?
Zsebemben nem remény csörög,
csak vaspénznyi megváltásom.

Mester Györgyi

A rajzsög

Már évek óta nem kesergett a nyomorán. Megszokta, mint a saját bőrét. Levetni úgysem tudta, hát miért foglalkozott volna vele? A kis padlásszoba, ahol lakott, zsúfolt volt a semmitől: a berendezés egy ágyból, gyalulatlan asztalból, támlásszékből, falikútból, egy függönnyel elkerített WC-ből, vaskályhából állt, s a falon sorakozó ruhaakasztóként szolgáló kampósszögek, egyben a szekrényt is helyettesítették. A sivár szoba egyetlen díszé egy ócska rádió volt, amit az előző lakó labkér-hátraléka fejében, az adósság kiegyenlítése végett hagyott hátra. Az ablak csupaszon ásítózott, unottan nézegetett kifelé a nagy, üres hátsóudvarra, ahol a meleg por súlya alatt kókadozó gazok burjánzottak, és az odadobált ételhulladékon döglegyek ejtöztek.

A falikút fölötti, foncsorhibás tükördarab a szoba lakóját sem tüntette fel jobb színben. A visszatükröződő kép igen lehangoló volt. Sovány, sápadt, beesett arc. Az apró szemek gyanakodva kémleltek a világba, mintha attól féltek volna, gazdájukra bármikor lesújthat a végzet. A szigorúan összeszorított ajkak fölött ritkás kis bajusz búslakodott, mintha nem telt volna többre belőle. A szemöldök apró, savószerű szemekre borult, a haj sötéten, még fésülten is elfeküdtnék látszón, alig takarta a szűk kis fejet. Termete sem hazudtolta meg a képet: az alacsony, sovány, fiatalon is hajlott test mitől is növesztett volna nagyobb fejet és több észet?

Eddigi életében elkerülte a szerencse,

ez tény. Jövője kilátástalan volt, rokona nem lévén, kitől, mitől is várhatta volna, hogy egyszer ráköszönt a jólét.

Szűkösen, beosztóan élt, egyetlen szenvedélye volt csupán, a lottó. Azt sohasem mulasztotta el, hogy a soros heti lottóját megvegye és kitöltse. Mondhatni, ez volt az úri „passziója”. Ugyan ezt sem engedhette meg magának, na de mit engedhetett volna meg? Hogy éhen haljon, vagy hogy télen ne fűtse fel a kis szobát? Igen, ezt mind megtehetette volna. De hát még csak huszonhét éves volt, és valami ismeretlen okból kifolyólag, élni akart, és még remélt.

A borongós reggelen, szokás szerint, már az ébresztőóra csörgése előtt kipattant a szeme. Fel kell kelni, várja a munka. A céltalan, értelmetlen vonalak húzogatása, körök és szegletek, melyekből talán kialakul valami épület körvonala, amit ő sosem fog látni, hiszen hogy jön ő ahhoz?! Ő csak egy egyszerű segédműszaki rajzoló. Egy senki, akit észre sem vesznek. A kollégái csak cukkolják, gúnyolják, a nők, különösen az a kis szőke a bérszámfejtésről, átnéz rajta, jó, hogy amikor látja, legalább a hódolatteljes köszöntését fogadja. Semmi esélye nála, pedig ha tudná, hogy akár meghalni is kész lenne érte. Évek óta nem volt nővel. Nem tellett rá. Önszántából pedig nem állt vele szóba egy valamirevaló nő sem.

Ez mind végigfutott az agyán, amíg elvégezte a dolgát, arcot mosott, magára húzta szokásos, mindennapi gönceit, és leült az asztal mellé. Baloldalt félig üres lekvárosüveg, mindennapi reggelije elmaradhatatlan kelléke, zacskóban szikkadó kenyér, vizeskancsó, jobbra pedig már nem nagyon nyújtózhatott, mert

könyökével óhatatlanul leverte volna a papírdobozban tárolt ceruzacsonkokat, tompa körzőt, radírdarabokat, a kupacban álló rajzszőgeket, na és persze az otthoni munka elmaradhatatlan kellékeit, a néhol zsírfortos, gyűrött sarkú rajzpa-pírokat, amin a hazahozott szerkesztési feladatokat szokta felvázolni.

Elmerengve, félig még az ágyemeleg bódulatában, rágcsálta a mutatóba megkent kenyeret, közben, szinte öntudatlanul, a rádió felé nyúlt, és elcsavarta a gombot. A reggeli hírek után, a lottóhúzás számait kezdte sorolni a monoton, szenttelen női hang. Biztosan nem lottózik – futott át az agyán. Hallgatta a számokat, mint aki számára ez teljesen közömbös információ, hiszen a nyereség élményét még sohasem élte át. Elhangzott a hat szám, melyek egyszerre csak olyan ismerősnek tűntek. Az ismételésre már kiélesedett a hallása. Nagy isten, ezek az ő számai! Nem lehet! Megütötte a főnyereményt! Biztosan meg fog halni, vagy talán már nem is él! Nem, vele ilyesmi nem fordulhat elő! Ő nem győzelemre született.... vagy mégis?!

Felugrott. Lendületétől borult a szék, röpillt a kancsó, a lekvárosüveg, a ceruzatartó doboz a padlón landolt, a rajzszőgek szanaszét gurultak, a lapok csúsztak, mint kavics a tó felszínén... Maga után becsapva az ajtót, mi nem volt szokása, leszáguldott a kopott lépcsősoron, kivágódott az utcára és körülnézett.

Az ébredező házak között, már pislogva sütött a nap. Úgy érezte, ez most csak az ő kedvéért kelt fel. Igen, ez az ő napja! Munkába menet útba ejtette a lottózót, hogy meggyőződjön róla, a kihúzott számok azonosak az övéivel. Semmi két-

ség, megütötte a főnyereményt! Az irodába úgy ment be, hogy a porta előtt elhaladtában, csak intett az ott ülőnek, aki kellően el is bámult ezen. Mi lelhetette ezt az amúgy szerény fiatalembert, hogy még csak nem is köszön? Leült az íróasztalához, elővette a szelvényt, nézegette, forgatta a kezében. Majd egy döntő elhatározással odament az irodafőnökhöz, és elkéredzkedett „ügyet intézni”. A főnök meglepődött ekkora merészségen, de amikor megtudta az „ügy” mibenlétét, nyájasan engedélyt adott a távozásra.

Hogy, hogy nem, de még mielőtt eljöhett volna, az irodában híre ment a lottónyereményének. Sorra jöttek gratulálni olyan kollégák is, akik addig a létezését sem kívánták tudomásul venni. És láss csodát, egyszer csak ott állt az asztala előtt a szőke szirén a bérszámfejtésből! Kedveskedve odahajolt hozzá, úgy mondta, hogy egyik rokona remek befektetési lehetőséget tudna ajánlani a pénze számára, és ha nem bánja, este felugrana hozzá, ezt megbeszélni. Úgy bólintott rá, hogy szinte nem is volt magánál. Csak elhadarta a címét, és már menekült is – nehogy felébredjen. A lottózóban biztosították arról, hogy a nyereménnyel minden rendben lesz, másnap menjen vissza, lehetőleg kísérvél, és ajánlják, hogy átmenetileg a pénzét helyezze el egy bankfiókban, míg nem dönt a további felhasználásról. Holtfáradtan ért haza. Aznap nem dolgozott semmit, mégis olyan elnyűttnek érezte magát. Talán a sok új élmény fárasztotta ki, a lehetőségek tárháza, amely most úgy nyílt meg előtte, hogy egyszeriben fel sem tudta fogni. Holnaptól minden másképp lesz?! Hogy lehet ezt elhinni? Mi lesz, ha kiderül, mégsem igaz? Azt nem élné túl!

De ezen most nem is érdemes töprengni, este jön hozzá a kis szőke a bérszámfej-térsről. Már vásárolt is az esti találkához, persze csak szerényen, hiszen a vésztartalékát kellett felhasználnia, a nyeremény még nincs a kezében. Kiemelt figyelmet fordított a külsejére, úgy készülődött. A fekete öltönyét vette fel, amit anyja temetésén viselt utoljára. Ezt érezte az alkalomhoz illően elég elegánsnak. Ekkor eszébe jutott, mint valami zsugori öregúrnak, hogy mi van, ha ellopják tőle a nyertes szelvényt? Talán a szőke tündérnek is vannak efféle szándékai? Egy hirtelen ötlettől vezérelve, felhasította otthoni lábbelije gumitalpát, és a résbe belecsúsztatta az összehajtogatott szelvényt. A rés azonban nyíltan tátongott, hát rányomott egy rajzszöveget. Úgyis cipőt húz, ha jön a vendég – gondolta. Ebben a percben felvillant a bejárati csengő. Megjött a szőke démon. Mától kezdve az én Istennőm! Nem is gondolt másra, rohant az ajtó felé. A kopott kőlépcső tetején a papucs rajzszöggel vasalt talpa megcsúszott, és ő repült lefelé. Mire a húsz lépcsőfokon lebucskázott, nyakát szegte.

Az ajtócsengő még percekig harsogott, mígnem a bejönni szándékozó megunta, hogy nem engedi be senki, és mérgeesen odébbállt.

Harmadnap, mivel a munkahelyén nem jelentkezett, ki sem lépett a cégtől, ügyintézés céljából keresték a lakásán. A kulcs belül volt a zárban, ezért bajt szimatoltak a látogatók. Feltörették a lakást, de a sérültön már nem tudtak segíteni. A nyertes lottószelvény sosem került elő, tán igaz se volt, az albérlő holmijait a tulajdonos – hozzátartozó híján – a személtrepre vitette.

A gumitalpú papucsot egy hajléktalan csavargó találta meg, aki aztán gyakran hálálkodott a korábbi tulajdonosnak, mivel így nyár közepén, egy kényelmes papucs, minden kincset megér....

Bódai-Soós Judit

Kánikula

Forró a testem, de nem láz heve fűt,
hanem a nyári Nap szít bennem tüzet.

Egy hó-angyal hűvös álmképe űz,
hogy magamba szívjak egy kortynyi telet.

Ha kilógathatnám fejem egy percre,
mint az ablakon néha; át a télbe,
és a fagy csipkedné orcám veresre,
talán meg is könnyebbülhetnék végre.

Aztán áthúlt fejemet óvatosan
visszahúznám ebbe a forró nyárba,
hogy felolvadjak minden porcikámban,
mint egy el nem hajított, kézbe zárva
megmaradt hógolyó, amíg legvégül
cseppfolyóssá válva felhörpinthetném
magam, mint az Istenek kegyelméből
aláhullott jéghideg nedűt

betűkben ébred

sírnak a betűk a tollam alatt
nem értve csendjét a szívnek
vagy tán hinni nem tudják
hogy jó így

hogy nekem minden jól van
csökönnyös panaszuk lankadatlan
mit elfogadnék

nem érzik elégnek
tintanyomai a telhetetlenségnek
boldogságért zokogó szavak
árulóim

reményem mégis bennük ébred

Dr. Domonkos János

„Szánd meg , Isten a magyart!”

Legyen egy alkotás bármily tökéletes, készítse azt lánglelkű költő vagy tudós – nem lesz az egész nép büszke tulajdona, ha szívének húrjai nem rezegnek meg tőle. Ilyen alkotás – nemzetünk büszkesége – Kölcsey verse és Erkel zenéje, a Himnusz. A 16. századtól kezdve – a korábbi templomi himnuszok nyomán – Európaszerte néphimnuszok, nemzeti himnuszok keletkeztek. Hazánk katolikus templomaiban a Boldogasszony Anyánk és az Ah, hol vagy, magyarok kezdetű vallásos énekeket énekelték néphimnusz-ként. A 19. század elejétől a hivatalos ünnepeken már az osztrák császárhimnuszot kellett énekelni. I. Ferenc király 13 éven át nem hívta össze az országgyűlést, majd a nemesség növekvő elégedetlensége hatására kénytelen volt hozzájárulni. Ezzel indultak meg a reformküzdelmek, amelyek az 1848-49-es forradalomhoz és szabadságharchoz vezettek.

Az 1820-as évek elejének kilátástalan, csüggedt nemzet-hangulatát Kölcsey Ferenc (1790-1838) Himnusza örökítette meg, amelyet a költő a világtól elzártnan, Szatmár megyei birtokán írt 1823-ban. A Himnusz születési helye tehát Cseke (ma: Szatmárcseke). Az európai szabadságmozgalmak elbukásából a költő elkeserítő következtetést szűrt le, és nem látott olyan társadalmi erőt, amely a nemzet függetlenségét, jobb jövőjét kivívhatta volna. Ezért fohászzkodott Istenhez. Tőle kért, várt jobb sorsot, „víg esztendő” a sokat szenvedett magyar nép részére. Versén átviharzanak múltunk tragikus eseményei, és szenvedélyes szabadságszeretettel szólaltatja meg a

szébb jövő vágyát, az egész magyarság sóvárgását. Nem hallgatja el azonban vétkeinket sem: „... hányszor támadt tenfiad szép hazám, kebledre...”

Kölcsey saját kezű kéziratán a Himnusz cím után alcím következik: *A magyar nép zivataros századaiból*. Ennek jelentése egyrészt, hogy a költő szándékosan a múltat ismerteti, de a cenzúra megtévesztésére is szolgál, mintha csak a múlttól szólna és nem az akkori jelenről.

1844. február 29-én Bartay Endre, a Nemzeti Színház igazgatója pályázatot hirdetett a himnusz megzenésítésére, és 20 arany jutalmat tűzött ki a legjobb népmelódiáért. Erkel csakhamar megírta a zenét, és ezzel a jelisével nyújtotta be: *„Itt az írás, forgassátok érett ésszel, józanon. Kölcsey.”* Az idős Erkel így emlékszik vissza a Himnusz zenéjének megírására: *„Csend van. Ülök és gondolkodom. Elém teszem a szöveget. Olvasom. Megint gondolkodom. És amint így elgondolkozom, eszembe jut az én első mesteremnek szava, aki Pozsonyban tanított. Azt mondta: Fiam, amikor valami szent zenét komponálsz, mindig a harangok szava jusson először eszedbe. És ott a szoba csöndességében megzendültek fülemben a pozsonyi harangok. Áhítat száll meg. A kezemet a zongorára teszem, és hang hang után olvad. Egy óra nem telik belé, megvan a Himnusz.”* (Gárdonyi Géza: Erkel emlékkönyv 1910.)

A beérkezett 13 pályamű közül egyhangúlag Erkelnek ítélte a zsűri az első díjat, mert – mint indokolták – amellet, hogy magyar jellegű s a költemény szellemét leginkább megközelítő, a két fő kívánságot, a dallamegyszerűséget és a himnuzsi emelkedettséget legszerencsésebben közelíti meg.

A himnusz bemutatása 1844. július 2-án került sorra a Nemzeti Színházban. A dallam és szöveg – mint azóta is mindig – áhítatot keltett. A szemek megteltek könnyel, így ünnepelték Erkelt. Ezt követően diadalutat járt be a nemes veretű szerzemény. 1844. augusztus 10-én szólalt meg a Himnusz először nyilvános népünnepségen: az óbudai hajógyárban, a Széchenyi nevű gőzös vízre bocsátásánál. A Honderű című lap így méltatta: „Szent lelkesedés rezgő át a hallgatóságot az erős mellű férfi és csengő hangú énekesnők minden szavára, mely az érchangszerek harmóniájával valóságos nemzeti himnusszá magasult.”

Öt nap múlva először szólalt meg a himnusz egyházi ünnepségen: a pesti polgári őrhad zászlószentelésén, a Rákos mezején. Augusztus 25-én pedig a pesti vakok intézetének vizsgaünnepélyén is a Himnuszt énekelték a tanítványok. Vidéken főleg a színészek és az ifjúság terjesztette. 1845. május 16-án Kolozsvárra érkezett Deák Ferenc és Vörösmarty Mihály. Szállásuk előtt az ifjúság roppant tömege fáklyás felvonulással várta őket, s a Himnuszt és a Szózatot énekelték, a zenekar pedig a Rákóczi-indulót játszotta. Deák beszéde alap gondolatul ezt a sort választotta: „*megbűnhődte már e nép a múltat s jövőndőt.*”

A Himnusz igazi jelentősége a szabadságharc utáni elnyomatás éveiben emelkedett ki. Erkel maga is segítette ezt, pl. 1850. március 26-án bátran előadta a Nemzeti Színházban a pesti gyermekkórház javára adott műsor végén. 1856. május 18-án Kölcsey sír-emlékének felavatásán, Csekén a pataki (ma Sárospatak) énekar a Himnuszt énekelte. Ezt olvashatjuk a kántus évkönyvében: „Csekei utunk diadalmenethez

hasonlított. Nemcsak a hallgatóság, hanem az egész haza méltánylatát, dícséretét megszereznék.”

Kölcsey Ferenc kiemelkedő politikus volt, neves szónok, költő, mégis, ha emlékéit idézzük, legnagyobb verse, a Himnusz jut eszünkbe. Erkel Ferenc a legnagyobb magyar zeneszerzők egyike, a nemzeti opera megteremtője, az Operaház karnagya volt. Sok-sok műve tette őt halhatatlanná, nagyságát növeli a Himnusz megzenésítése. A csodálatos vers így vált – kettőjük munkájaként – egész népünk kincsévé, nemzetünk himnuszává.

Az ország egyetlen Himnusz szobor-kompozíciója Budakeszin található. Ünnepélyes alkalmakkor a szobor hangjátéka a magyar Himnusz dallamát játssza el. A himnuszunk nemzeti dal: a magyar nép reprezentatív dallama. A magyar eszmét ünneplő megzenésített költemény.

Sárközi Árpád

Himnusz-féle a hegedűhöz

Most (még)

Nem az utcaköveket

Hanem a hegedűk

Sejtelmes karcsúságát

Négy húrját minden égtájnak

A bennük szunnyadó hangzuhatagot

A lángot és az elmét

A „Csak tiszta forrásból”-t

ÉNEKLEM

Bartók és Kodály üzenetét!

Bódai-Soós Judit

Szalon-groteszk

„csupa szépség közt és gyönyörben járván mégis csak arra fogsz gondolni gyáván: ez a sok szépség mind mire való?”

Babits Mihály: Esti kérdés

A szalon tele volt szépülni vágyó hölgyekkel, és természetesen a szépítés mindennemű kellékével. Volt ott manikűr, pedikűr, fodrászat, kozmetika, szolárium, bronzárium, s hozzá formás idomok, csinos pofik, szőrtelenített, barnított, sminkelt, tetovált, piercing-gel ékített bőr, festett, tépelt, felnyírt, lakkozott haj, műköröm, műmell, műmosoly, minden, mi szem-szájnak ingere. Az ide betévedő férfitekintet számára fényűzően pazar lakoma, valóságos dőzs.

Néhány hölgy éppen szépült, mások pedig egymással csacsogva várakoztak. Közös témát ismeretlenül is találtak beszélgetésükhöz, hisz a cél is közös volt, mely ide vezérelte őket.

Aztán a várakozók egyike kipillantva az ablakon meglepetten kiáltott fel, majd kacagni kezdett. Hogy a többiek is szakajthassanak a derű virágából, megismerve annak forrását, egyként tódultak az ablakhoz.

Odakint, az út túloldalán, a parknak mondott tenyérnyi gyepen egy férfi futott, épp úgy, mint a karámban a lovak, körbe-körbe, egy középen leszúrt bothoz erősített gyepelével derekán. Lépteit most már a szalonbéli hölgyek nevetése kísérte, s számtalan megjegyzés fűszerezte a kacajt:

– Nahát!

- Még ilyen!
- Micsoda figura!
- Ez nem normális!
- Futóbolond!

Színes, édes ajkak csípős jelzői röp-ködtek odabent egymással versengve, de az ablaküvegről visszapattantak, s nem jutott ki egy sem közülük; céljukat veszítve mind a földre hullt.

Azt mondják, hogy minden csoda három napig tart, de úgy tűnik, hogy az idővel állandó versenyben lévő szépségipar berkein belül már három perc is sok egy meghökkenésre, mert a hölgyek nagyon gyorsan ráuntak a mókára, hamarabb, mint a férfi odakint a körbe futkosásra. S már éppen szállingózni kezdtek vissza a „normális” világba, vissza a szépüléshez, amikor futó emberünk megállt.

– Nézzétek! Megállt – kiáltotta az egyik kitartóbb természetű bámésczkodó, s ezzel ismét kifelé irányította a hírhed tekinteteket.

A férfi előrehajolt, kezeivel megtámaszkodott két térdén, hogy kifújja magát, majd leoldva derekáról a futószárként használt madzagot, botjához lépett. A botot kihúzta a földből, gondosan megtörölgette, majd ezzel tapogatva maga előtt az utat, elballagott.

– Láttátok? Fehér botja volt... – szólott odabent az egyik hölgy, akinek szeméről éppen az imént hullott le a hidratáló uborkaszelet.

De a bot színe már senkit sem érdekelt.

Magyari Barna

Ki viszi át a szellemet?

avagy Nagy László: *Ki viszi át a szerelmet?*
című versének olvasása közben

DNS-em ha végleg eltűnt
lelkemnek ki készít hegedűt
ki vágyódik helyettem lányra
ki alatt lesz a szívem párna
tőmondatokba összeírva
a nincset ki öleli sírva
mikor a fejben a jaj megeredt
ki fogja meg a velőegeret
s a vigasznak kicsoda állít
mosolydeszkákból katedrálist
DNS-em ha végleg eltűnt
ki bóg helyettem pár keserűt
s ki viszi át sebeit nyalva
a szellemet a túlsó partra

Milyen...

avagy Juhász Gyula: *Milyen volt...*
című versének olvasása közben

milyen az érintése nem tudom még
de azt tudom szívemben ő a bársony
göndörödő vágyammal hozzá mennék
s mert messze van az ágyban tőle fázom

milyen az ajkán a csók nem tudom még
de nyálából szövöm a fényszőnyeget
bájdesszertet hajlataiból ennék
miközben szóból férfivé éledek

milyen az ölelése nem tudom még
de ha hozzám tapad a májusi nap
őt érzem s visszaölelni karom ég
ahogy lelkem lelkéből csodát ihat

Ötvös László

Kérés és megnyerés

Aki kér, mind kap! Máté 7:8

Hálát adok Megváltó Uram,
hogy Szentlelkeddel szüleim,
tanítóim és hittestvéreim
által imádkozni tanítottál,
sőt lehetőséget adtál,
hogy nevedet közösen magasztaljuk...
szívünk teljességéből áldjuk,
hiszen kimondhatatlan esedezéssel
könyörögsz érettünk Lelkeddel!
Add meg hát, hogy higgyük
és érezzük imádságod erejét,
teljes kegyelmét,
gyógyítását és vigasztalását,
útmutatását, a bűnbánat
ajándékát...
Kérlek Uram, adj hitet,
s pótolj ki azt az imádsággal
együtt, sőt vidd az Atya elé,
Akié az ország, a hatalom
és a dicsőség minden
időben... ámen...

Berekfürdő, 2005. november 10.

*(A verset a szerző Lélek és galamb című
megjelenő kötetéből vettük. Ez a könyv
a NEMZETKÖZI THEOLÓGIAI KÖNYV sorozatá-
nak 76. kötete.*

*Ezen a néven a GLAUBE IN DER 2. WELT
Intézete támogat egy többnyelvű könyv-
sorozatot.*

*A kötet dr. Ötvös László válogatott és
újabb verseit tartalmazza.)*

Németh Erzsébet

Napkelte

Kifent kaszaél-reggel
suhint nyakamra.
Vergődik fent a Nap.
Jaj, ha nem vigyázok magamra,
fejem porba hull!

A **Lant** Irodalmi Folyóirat
előfizetési díja egy évre: **1.500,-Ft.**
Előfizetni postautalványon lehet a
szerkesztőség címén. A lap évente
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT**
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
Németh Dezső
Lant
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub
Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Baráti Molnár Lóránt

Madárének

Egy éjszaka elröpültök értem
Ajtómon ablakomon kopogjatok
Álmaim pitvarán kiáltozzatok
Jöjjetek jöjjetek el értem
Suhogva sötét egek alatt
Hozzátok elveszített álmaimat
Tépjétek szét csőrötökkel karmotokkal
A jéggé vált osztatlan időt
Az acélhálókkal borított csendet
Induljatok felém egy tavaszi éjszakán
Fölröppenve a végtelen mezőkről

Tudom megérkeztek egy éjszakán
Mert ti csak ti őrzitek szabadságomat
És csőrötökbe kapjátok holdként fogó testem
Szárnycsapásaitokkal verve szét a halált

Fehér csillagok

Csönd-délelőtt, majd csönd-délután;
minden némaság volt. Most romjain
inog a zaj, rézsút fut tovább,
kövek tövében lassan elszivárogo.

Ez a szoba nekem pontosan elég.
Ablakomon belép az isten, fogy a szesz.
Részeg angyal üldögél vállamon.
Kővé vált villám a zörgő eresz.

Egy ágy, s a székek: késhegy látomások.
Röhögő falak közt jajgat a zuhany.
Nincs ajtóm. A csönd áll küszöbömre.
Helyén van minden. Csak a csönd suhan –

– mint vak madár. A hajnal már arcomra ül:
tudom, haldoklik; fájó-mozdulatlan.
Szemét kiégették nagy, fehér csillagok.
A csöndnek köröttem Janus-arca van.

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 250,- Ft.